

Αρείου Πάγου: 382/2001 Τμήμα Β1΄ Πολιτικό
Πηγή: Ε.Ε.Δ 61/02 σελ. 926, Δ/ΝΗ 2002 σελ.100

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ – ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΟΔΥΝΗΣ

Σε περίπτωση αδικοπραξίας που έχει ως αποτέλεσμα τη θανάτωση προσώπου, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη, κατά την κρίση του, χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης στην οικογένειά του αποβιώσαντα. Η αξίωση αυτή δεν αποκλείεται από την ειδική ρύθμιση του ν. 551/1915 στην περίπτωση εργατικού ατυχήματος, γιατί δεν αποτελεί αποζημίωση από περιουσιακή ζημία. Αρκεί στην επέλευση του εργατικού ατυχήματος να συντελέσει αδικοπραξία του κυρίου της επιχειρήσεως ή των παρ' αυτού προστηθέντων προσώπων. Επιβλέπων κατά την εκτέλεση οικοδομικών και τεχνικών έργων είναι το πρόσωπο το οποίο, με σύμβαση που καταρτίζει με τον κύριο του έργου και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, αναλαμβάνει την επίβλεψη της εφαρμογής της μελέτης και της εκτέλεσης του τεχνικού έργου κατά τους κανόνες της επιστήμης και έχει, εκτός άλλων, την υποχρέωση να δίδει οδηγίες σε περίπτωση σοβαρών ή επικινδύνων έργων και αν χρειάζεται, να συντάσσει μελέτη για την προσαρμογή των προδιαγραφών των μέτρων ασφαλείας που προβλέπονται. Περιστατικά.

Πρόεδρος: ο αντιπρόεδρος κ. Γεώργιος Βελλής

Εισηγητής: ο αρεοπαγίτης, κ Χαρ. Γεωργακόπουλος

Δικηγόροι: οι κ.κ. Κων. Μυλωνάς, Μιχ. Μιχαλόπουλος

Κατά το άρθρο 932 Α.Κ., σε περίπτωση αδικοπραξίας που έχει ως αποτέλεσμα τη θανάτωση προσώπου, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη, κατά την κρίση του, χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης στην οικογένεια του αποβιώσαντος. Η αξίωση αυτή δεν αποκλείεται από την ειδική ρύθμιση του ν. 551/1915 στην περίπτωση του εργατικού ατυχήματος, γιατί δεν αποτελεί αποζημίωση από περιουσιακή ζημία. Αρκεί στην επέλευση του εργατικού ατυχήματος να συντελέσει αδικοπραξία, ήτοι υπαίτια ζημιογόνος πράξη του κυρίου της επιχειρήσεως ή των παρ' αυτού προστηθέντων προσώπων (άρθρ. 914, 922 ΑΚ). Εξάλλου από τις διατάξεις των άρθρων 1, 2 παρ.7, 7 παρ. 1 και 4 του ν.1396/1983 «μέτρα ασφαλείας για την προστασία των εργαζομένων και τρίτων κατά την εκτέλεση των οικοδομικών και λοιπών τεχνικών έργων» συνάγεται ότι επιβλέπων είναι το πρόσωπο που με σύμβαση με το κύριο του έργου και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις αναλαμβάνει την επίβλεψη της εφαρμογής μελέτης και της εκτέλεσης τεχνικού έργου κατά τους κανόνες της επιστήμης και έχει εκτός άλλων την υποχρέωση να δίνει οδηγίες σε περίπτωση σοβαρών ή επικινδύνων έργων και αν χρειάζεται να συντάσσει μελέτη για την προσαρμογή των προδιαγραφών των μέτρων ασφαλείας που προβλέπονται. Στην προκειμένη υπόθεση το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλομένη απόφαση δέχτηκε τα εξής: Το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών με την από 7-10-1993 εργολαβική σύμβαση ανέθεσε στην αναιρεσειούσα εταιρεία «Π.Α.Τ.Ε.Β.Ε.» (πρώτη εναγομένη) το έργο της κατασκευής του φέροντος οργανισμού των κτιριακών εγκαταστάσεων του Ι.Ι.Β.Ε.Α.Α. στο χώρο του νοσοκομείου «ΣΩΤΗΡΙΑ». Την επίβλεψη του έργου η αναιρεσειούσα είχε αναθέσει στο δεύτερο εναγόμενο Φ.Γ., πολιτικό μηχανικό, είχε δε προσλάβει από 1.9.1994 με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ως εργοδηγό τον Κ.Π., σύζυγο της πρώτης αναιρεσίβλητης πατέρα του δευτέρου και τρίτου και υιού της τετάρτης αναιρεσίβλητης, και ως χειριστή μισθωμένου μηχανήματος έργων τον τρίτο εναγόμενο Ν.Σ., ο οποίος και αυτός ως προς τον τόπο, χρόνο και τρόπο παροχής της εργασίας του υπέκειτο στις εντολές και τον έλεγχο της αναιρεσειούσας. Τις πρωινές ώρες της 19-11-1994 κατά τη διάρκεια της εργασίας του, ο Κ.Π. τραυματίστηκε βαρύτερα, από τα τραύματά του δε, αυτός πέθανε την ίδια ημέρα στο νοσοκομείο Ε.Ε.Σ., όπου διακομίστηκε. Συγκεκριμένα, το πρωί της παραπάνω ημέρας μαζί με δύο αλλοδαπούς εργάτες και τον Ε.Μ., χειριστή μικρού φορτωτή, βρισκόταν μέσα στο αποστραγγιστικό κανάλι που βρίσκεται στο πίσω μέρος της οικοδομής και μαζί με τους παραπάνω εργάτες προσπαθούσαν να κολλήσουν στο τοιχίο της οικοδομής υλικά στεγανοποιήσεως (πισσόχαρτο), πριν επιχλωματωθεί το αποστραγγιστικό αυλάκι. Σε δεδομένη

χρονική στιγμή και ενώ τα παραπάνω πρόσωπα ήταν μέσα στο αποστραγγιστικό κανάλι, από ύψους περίπου δέκα μέτρων άρχισαν να πέφτουν χώματα και πέτρες τα οποία ο τρίτος εναγόμενος Ν.Σ με το προωθητικό μηχάνημα που χειριζόταν έριξε στο κανάλι για την επιχωμάτωση αυτού. Από την πτώση των χωμάτων και των λίθων τραυματίστηκε θανάσιμα ο εργοδηγός Κ.Π. Ο θανάσιμος τραυματισμός του ανωτέρω οφείλεται σε συγκλίνουσα αμέλεια του δεύτερου και τρίτου των εναγομένων, τους οποίους είχε προστήσει στην εργασία που εκτελούσαν η αναιρεσειούσα εργολήπτρια εταιρεία. Ειδικότερα, ο δεύτερος εναγόμενος Φ.Γ., ως επιβλέπων μηχανικός του έργου, μολονότι ο ίδιος έδωσε την εντολή της διάστρωσης των χωμάτων στον περιβάλλοντα χώρο και της επιχωμάτωσης του καναλιού, δεν βρισκόταν επί τόπου κατά τον χρόνο εκτελέσεως των ως άνω εργασιών αλλά στα γραφεία του εργοταξίου και δεν είχε ορίσει υπεύθυνο πρόσωπο, το οποίο έχοντας ορατότητα και προς την πλευρά του αποστραγγιστικού καναλιού θα μπορούσε να διαπιστώσει την εντός αυτού ύπαρξη προσώπων και θα κατηύθυνε με ασφάλεια την κίνηση του μεγάλου εκσκαπτικού μηχανήματος δίδοντας οδηγίες στον χειριστή του, ο οποίος από τη θέση του στο μηχάνημα δεν είχε τη δυνατότητα ελέγχου του καναλιού. Περαιτέρω, και ο τρίτος εναγόμενος Ν. Σ, τον οποίο η αναιρεσειούσα είχε προστήσει στον χειρισμό του μηχανήματος έργων, από έλλειψη της προσοχής την οποία όφειλε και μπορούσε να καταβάλλει, συνετέλεσε στον θανάσιμο τραυματισμό του Κ.Π., γιατί με το προωθητικό μηχάνημα που χειριζόταν άρχισε να ρίχνει μέσα στο αποστραγγιστικό κανάλι όγκους χωμάτων και λίθων, χωρίς προηγουμένως να έχει βεβαιωθεί για την απομάκρυνση από εκεί εργαζομένων. Με βάση τις ανωτέρω παραδοχές το Εφετείο έκρινε ότι η αναιρεσειούσα είχε υποχρέωση να αποζημιώσει (εις ολόκληρον με τους υπολοίπους εναγομένους που δεν άσκησαν αναίρεση) τους αναιρεσιβλήτους για την ψυχική οδύνη που υπέστησαν λόγω του θανάτου του Κ. Π. και κατά παραδοχή της αγωγής τους αναγνώρισε ότι οφείλει το ποσό των 10.000.000 δραχμών στον καθένα από τους τρεις και στην τέταρτη το ποσό των 8.000.000 δραχμών. Την κρίση του αυτή στηρίζουν επαρκώς οι προεκτιθέμενες πλήρεις, σαφείς και μη αντιφατικές αιτιολογίες, που καθιστούν εφικτή την έρευνα της ορθής ή μη εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων. Επομένως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος ο αντίθετος μοναδικός λόγος της αναιρέσεως από τον αριθμό 19 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δικ. (Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως της υπ' αριθ. 5483/1999 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών).